

2523_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2523 Sənaye iqtisadiyyatının idarə edilməsi

1 Sənayeyə necə tərif vermək olar?

- maşınqayırmanın tərkib hissəsidir.
- kənd təsərrüfatının bir sahəsidir
- səhmdar cəmiyyətlərinin məcmusudur
- maddi istehsalın bir sahəsidir;
- kommertiya təşkilatıdır;

2 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makro və mezo iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Makro iqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Meqo iqtisadiyyat

3 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun obyektı hansıdır?

- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələri;
- sənayedə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusunu təşkil edən sənaye sahəsi;
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;

4 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil.

- nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- sənayenin iqtisadiyyatı
- əməyin iqtisadiyyatı
- tikintinin iqtisadiyyatı

5 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- menecment
- maliyyə
- marketing
- sənayenin iqtisadiyyatı
- əməyin iqtisadiyyatı

6 Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətcə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində xalq təsərrüfatının hansı sahəsi əvəzsiz rol oynayır?

- xidmət sahələri;
- nəqliyyat;
- rabitə;
- sənaye.
- kən təsərrüfatı;

7 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- texnoloji-texniki;
- təşkilati-texniki;
- təşkilati;
- sosial-iqtisadi;
- iqtisadi-texniki;

8 1908-ci ildə Zaqafaziya respublikalarının əsas sənaye sahələrinin istehsal etdikləri məhsulun neçə faizə qədər Azərbaycanın payına düşürdü? 02

- 89%-ə qədər;
- 60%-ə qədər;
- 80%-ə qədər;
- 92%-ə qədər;
- 85%-ə qədər;

9 Sənaye nədir?

- sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- mülkiyyət formasından asılı olmayaraq –mənfəət alınması məqsədi ilə məhsul istehsal edən və satan, xidmətlər göstərən hüquqi şəxs kimi müstəqil təsərrüfat subyektidir;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- təbiətdən aldığı mineral və habelə kənd təsərrüfat xammalını mexaniki, termiki, kimyəvi və s. təsirlərə əsaslanan texnologiya ilə emal etməklə şəxsi istehlak və istehsal-texniki təyinatlı məhsullar istehsalı üçün fəaliyyət növüdür;
- torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur.

10 Sənaye inqilabı ilk dəfə harada baş vermişdir?

- ABŞ
- Almaniya
- Fransa
- Böyük Britaniya
- Rusiya

11 Əmək bölgüsünün növləri hansılardır?

- ictimai, şəxsi, individual
- ümumi, ictimai, şəxsi, individual
- ümumi və şəxsi
- ümumi, xüsusi, vahid
- ictimai, şəxsi, vahid

12 Ümumi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- bütün sadalananlar
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması

13 Xüsusi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- bütün sadalananlar

14 Vahid əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- bütün sadalananlar
- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması

15 Əhalinin sosial rifah səviyyəsini təmin edən sahələrə aiddir:

- neft sənayesi və elektroenergetika
- neft sənayesi və maşınqayırma
- maşınqayırma və yeyinti sənayesi
- yüngül və yeyinti sənayesi
- kimya sənayesi və maşınqayırma

16 Manufakturdan kapitalist maşınlı sənayesinə keçid prosesi nə vaxtdan başlanmışdır?

- XX əsrin əvvəllərindən
- XIV əsrin sonu - XV əsrin əvvəllərindən
- XIII əsrin sonu - XIV əsrin əvvəllərindən
- XVIII əsrin sonu - XIX əsrin əvvəllərindən
- XVI əsrin sonu - XVII əsrin əvvəllərindən

17 Azərbaycanın neft sənayesində qazmanın klassik üsulu olan zərbə üsulu ilə axırıncı neft quyusu nə vaxt qazılıb?

- 1924-cü ildə
- 1922-ci ildə
- 1920-ci ildə
- 1930-cu ildə
- 1928-ci ildə

18 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyət
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə

19 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr
- səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- şərikli müəssisələr

20 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- fərdi müəssisələr
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- səhmdar cəmiyyət

21 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun predmeti hansıdır?

- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- sənayedə iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;

22 Sənaye istehsalına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?

- bu sahədə yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi hesabına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi artırılması, ölkədə rabitənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi imkanlarının mövcud olması
- onun xidmət sferasına aid olması
- bu sahədə əsas istehsal vasitəsi torpaqdır
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırılması
- onun torpağın məhsuldarlığının artırılması, iri qənaət sistemlərinin tətbiqi hesabına öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırılması

23 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansılar aiddir?

- tikinti və nəqliyyat sahələri
- maşınqayırma və yeyinti sənayesi sahələri
- yüngül və yeyinti sənayesi sahələri
- maşınqayırma və kimiya sənayesi sahələri

- kənd təsərrüfatı

24 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansı aid deyil?

- kimiya sənayesi
 neft-kimiya sənayesi
 elektroenergetika sahəsi
 yeyinti sənayesi
 maşınqayırma sahəsi

25 Kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edən sənaye sahələrinə hansılar aiddir?

- neft emalı və kimiya sənayesi sahələri
 yeyinti və maşınqayırma sənayesi sahələri
 elektroenergetika və neft-kimiya sahələri
 yeyinti və yüngül sənaye sahələri
 maşınqayırma və tikinti materialları istehsalı sahələri

26 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır;
 sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir;
 sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir;
 sənaye qədər ett-ni sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur;
 sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır.

27 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
 istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
 kiçik, orta və iri müəssisələr
 məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyət
 özəl müəssisə və müştərək müəssisə

28 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr;
 şərikli müəssisələr;
 məhdud məsuliyyətli müəssisə;
 kiçik, orta və iri müəssisələr;
 səhmdar cəmiyyət;

29 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr;
 məhdud məsuliyyətli müəssisə;
 fərdi müəssisələr;
 istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri;
 səhmdar cəmiyyət;

30 Maddi istehsalın ən böyük və çoxşaxəli sahəsi:

- tikinti
- sənaye
- xidmət sferası
- kənd təsərrüfatı
- məşinçayırma

31 İlk dəfə istehsal tədqiqatları nə zaman fəal həyata keçirilməyə başlandı?

- 20-ci əsrdə
- 17-ci əsrdə
- 16-cı əsrdə
- 18-ci əsrdə
- 19-cu əsrdə

32 Kapitalist sənayesinin inkişaf mərhələlərinin düzgün ardıcılığını göstərin

- manufaktura; iri məşinli sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası
- sadə kapitalist kooperasiyası; iri məşin sənayesi; manufaktura
- manufaktura; sadə kapitalist kooperasiyası; iri məşinli sənayesi
- sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura; iri məşin sənayesi
- iri məşinli sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura

33 Sənaye inqilabı nəticəsində nə baş verdi?

- sadə əmək kooperasiyasından manufaktura keçid
- ixtisaslaşma və kooperasiyalaşmaya keçid
- sadə istehsal kooperasiyası yarandı
- manufaktura iri məşinli sənayeyə keçid
- manufakturanın yaranması

34 Kapitalist istehsalının əl əməyinə əsaslanan ilkin inkişaf mərhələsi:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi
- manufaktura
- ixtisaslaşma
- sadə kapitalist kooperasiyası
- iri məşinli sənaye

35 Kapitalist istehsalının əl sənətkarlıq texnikasına əsaslanan ikinci inkişaf mərhələsi:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi
- sadə kapitalist kooperasiyası
- ixtisaslaşma
- manufaktura
- iri məşinli sənaye

36 Xammalı məşin üsulu ilə emal edən sənaye müəssisəsi, iri məşinli istehsal forması:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi

- sadə kapitalist kooperasiyası
- ixtisaslaşma
- iri məşinli sənaye
- manufaktura

37 Manufaktura nə zaman yaranmışdır?

- 19-cu əsrin əvvəlində
- 18-ci əsrin ortalarında
- 17-ci əsrin sonlarında
- 16-cı əsrin ortalarında
- 18-ci əsrin sonlarında

38 Manufakturalardan iri məşinli sənayeyə keçid nə zaman baş vermişdi?

- 20-ci əsrin əvvəllərində
- 17-ci əsrin sonu 18-ci əsrin əvvəli
- 16-cı əsrin ortalarında
- 18-ci əsrin sonlarında 19-cu əsrin əvvəllərində
- 18-ci əsrin ortalarında

39 Sənaye ictimai istehsalın müstəqil sahəsinə nə zaman çevrildi?

- ilk manufakturaların yaranması ilə
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
- sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- iri məşinli sənayenin inkişafı ilə
- kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində

40 Sənaye ilk dəfə harada yaranıb?

- sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- ilk manufakturaların yaranması ilə
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
- kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
- iri məşinli sənayenin inkişafı ilə

41 Hansı ölkəni “dünyanın emalatxanası” adlandırırlar?

- ABŞ
- Almaniya
- Fransa
- Böyük Britaniya
- Rusiya

42 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- kadrların özünəməxsus tərkibi
- sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- emal olunmuş xammal mənbəyinin müxtəlifliyi

- bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza

43 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- kadrların özünəməxsus tərkibi
 sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
 müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
 maddi-texniki bazanın müxtəlifliyi
 emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekcinsliyi

44 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza
 sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
 müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
 kadrların müxtəlifliyi
 emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekcinsliyi

45 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
 başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
 onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməməsi
 əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizm
 adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

46 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
 başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
 əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizmin olmaması
 onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
 adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

47 İqtisadi səmərə nədir?

- ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.
 ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində əsas fəaliyyətlə əlaqədar çəkilən xərclərin cəmi;
 ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi;
 ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə;
 ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən əldə edilən nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə;

48 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri "səmərə" göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
 müqayisəli göstəricidir.

- nisbi göstəricidir.
- mütləq göstəricidir.
- faiz göstəricisidir.

49 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri "səmərəlilik" göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir.
- nisbi göstəricidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir.

50 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ümumi milli məhsul.
- milli gəlir
- səmərə;
- səmərənin onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərə nisbəti;
- istehsalat sərf olunan məsrəflər;

51 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal
- kapital
- torpaq
- əmək (iş qüvvəsi)
- sahibkarlıq qabiliyyəti

52 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır.
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir.
- əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərənin məbləğinə nisbətidir.
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir

53 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmində səmərəyə nisbətidir.
- variantlar üzrə işçilərin sayının fərqi bir variantdakı işçilərin sayına nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqi əsaslı vəsait qoyuluşlarının məbləğinə nisbətidir
- istehsalat ehtiyatlarının həcmində variantlar üzrə paylanması göstəricisidir

54 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul, reallaşdırılmış məhsul.
- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı, məhsul vahidinin maya dəyəri
- istehsalın rentabelliği, xalis cari dəyər, əmtəəlik məhsul maya dəyəri
- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı.
- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, daxili rentabellik norması, satışın rentabelliği

55 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir

- maliyyə resurslarının;
- əsas və tədavül fondlarının.
- informasiya resurslarının;
- xammal və material resurslarının.
- əmək resurslarının;

56 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- istehsal dövrüyyə fondlarının
- istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

57 ÜMM-in hesablanması aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunmur?

- xalis ixracat;
- məcmu xüsusi daxili investisiyalar;
- şəxsi istehlak xərcləri;
- milli gəlir.
- dövlətin aldığı əmtəə və xidmətlər;

58 Əsaslı vəsait qoyuluşu səmərəliliyinin hesablanmasının nümunəvi metodikasına əsasən normativ səmərəlilik əmsali neçə qəbul olunub?

- 0,14;
- 0,12;
- 0,11;
- 0,16;
- 0,15;

59 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır
- sənaye qədər ett-ni sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur
- Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır
- sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir
- sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir

60 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- texnoloji-texniki
- təşkilati-texniki
- təşkilati
- sosial-iqtisadi
- iqtisadi-texniki

61 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- əmək tutumu
- gəlir
- fondverimi
- rentabellik
- material tutumu

62 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- kapitalin gəlirliliyi
- gəlir
- fondverimi
- mənfəət
- material tutumu

63 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- kapitalin gəlirliliyi
- gəlir
- fondverimi
- mənfəət
- material tutumu

64 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- milli gəlir
- mənfəət
- məhsulun rentabelliği
- fondverimi
- ictimai əmək məhsuldarlığı

65 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- milli gəlir
- mənfəət
- məhsulun rentabelliği
- fondverimi
- ictimai əmək məhsuldarlığı

66 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- milli gəlir
- mənfəət
- istehsalın rentabelliği
- material tutumu
- ictimai əmək məhsuldarlığı

67 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- milli gəlir
- mənfəət
- istehsalın rentabelliği

- material tutumu
- ictimai əmək məhsuldarlığı

68 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərə kimi nə qəbul olunur?

- gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- maya dəyəri
- gəlir
- mənfəət
- əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

69 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərəlilik göstəricisi kimi nə qəbul olunur?

- mənfəət
- gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- gəlir
- maya dəyəri
- əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

70 Xərclərin ümumi səmərəliliyi necə hesablanır?

- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti kimi
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi

71 Xərclərin nisbi səmərəliliyi necə hesablanır?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi

72 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirirci (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Səmərəlilik göstəricisi - səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir

73 Bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmnin bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımına nisbəti kimi
- bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmnin fərqi kimi
- bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmnin cəmi kimi
- bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımının bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminə nisbəti kimi
- bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmnin hasilini kimi

74 Sənaye və onun ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmnin sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımına nisbəti kimi
- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmnin fərqi kimi
- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmnin cəmi kimi
- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımının bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmnin hasilini kimi

75 Əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti necə hesablanır?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin hasilini kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin cəmi kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun gətirdiyi səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmnin onun gətirdiyi səmərəyə nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin fərqi kimi

76 Sənaye müəssisələrində bir il ərzində əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi 20 min manat və məhsulun maya dəyəri isə 72 min manat olarsa onda gətirilmiş xərcləri hesablayın

- 31.52
- 52.0
- 92.0
- 75.2
- 3.6

77 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal sahələrinin artıqlığı
- istehsal prosesindəki fasilələr;
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsalın ixtisaslaşması
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;

78 . Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Ə- əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, En – normativ səmərəlilik əmsalı).

- $\text{Ə} + \text{T} + \text{C} \rightarrow \text{min}$

- $\Theta \times C + T \text{ En} \rightarrow \min$
  $\Theta \times \text{En} + C/T \rightarrow \min$
  $\Theta + TC \rightarrow \min$
  $\text{En}/\Theta + C \rightarrow \min$

79 Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Θ - əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, En – normativ səmərəlilik əmsalı).

- $\Theta/T + C \rightarrow \min$
  $\Theta + T/C \rightarrow \min$
  $\Theta + T \times \text{En} \rightarrow \min$
  $\Theta \times \text{En} + C \rightarrow \min$
  $\Theta/\text{En} + C \rightarrow \min$

80 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəli variant hesab olunur?

- əsaslı vəsait qoyuluşu 50 mln. man və məhsulun maya dəyəri 64 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 80 mln. man və məhsulun maya dəyəri 62 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 72 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 40 mln. man və məhsulun maya dəyəri 65 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 26 mln. man və məhsulun maya dəyəri 68 mln. man;

81 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəsiz variant hesab olunur?

- əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 70 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 85 mln. man və məhsulun maya dəyəri 66 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 90 mln. man və məhsulun maya dəyəri 75 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 25 mln. man və məhsulun maya dəyəri 63 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 35 mln. man və məhsulun maya dəyəri 69 mln. man;

82 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- əmək (iş qüvvəsi)
 sahibkarlıq qabiliyyəti
 kapital
 torpaq
 xammal

83 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- əmək tutumu
 gəlir
 fondverimi
 rentabellik
 material tutumu

84 $\text{En} = 0.2$ olarsa, gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ daha əlverişli hesab oluna bilər, əgər: I variant – kapital qoyuluşu (K_1)=8 min man., maya dəyəri (C_1)=10 min man, II variant - $K_2=9$ min man., $C_2=12$ min man, III variant - $K_3=11$ min man., $C_3=9$ min man

- sadalananlardan heç biri

- ikinci
- birinci
- üçüncü
- bütün sadalananlar

85 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=11$ min man. və maya dəyəri $C_1=11,5$ min man., II variant üzrə: $K_2=14$ min man. və $C_2=10,5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- 5 il
- 7 il
- 0,33 il
- 3 il
- 2 il

86 Gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ hansı variantda daha üstün olar. Əgər, I variant üzrə kapital qoyuluşu $K_1=5$ min man. və maya dəyəri $C_1=2$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=4$ min man., III variant üzrə: $K_3=8$ min man. və $C_3=5$ min man. $E_n=0,2$

- sadalananlardan heç biri
- üçüncü
- ikinci
- birinci
- bütün sadalananlar

87 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=10$ min man. və maya dəyəri $C_1=3$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- 5 il
- 0,5 il
- 1 il
- 2 il
- 7 il

88 Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri
- yüngül və yeyinti sənayesi
- hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- hasilat və emal sənayesi
- yüngül və ağır sənaye;

89 Aşağıdakılardan hansı hasiləddici sənaye sahəsinə aid deyil?

- kimiyəvi xammal hasilatı
- apatit hasilatı;
- neft hasilatı;
- ağac məmulatları istehsalı;
- tikinti materialları istehsalı;

90 Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- hasilat və emal sənayesi sahələri.
- qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;
- tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;
- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;
- yüngül və ağır sənaye;

91 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə nələr daxildir?

- hərbi sənayenin üstün inkişafını təmin edən ərazilərə meyl etmə, yalnız valyutaya satıla bilən məhsulların regionlar üzrə yerləşdirilməsi
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi, təmərküzləşmənin sürətləndirilməsi
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması, ölkənin ərazisi üzrə bircərdə yerləşdirilməsi
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması, ölkənin ərazi üzrə dircərdə yerləşdirilməsi
- ixtisasız fəhlələrin və işsizlərin az olduğu rayonlara meyletmə, xarici bazarda rəqabət apara biləcək məhsulların istehsalı, xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi

92 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fiziki, mexaniki, texnoloji.
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış;
- fərdi, seriyalı, kütləvi;
- ümumi, xüsusi, fərdi;
- fərdi, texniki, texnoloji;

93 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır;
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;

94 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır;
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır;
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir;
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

95 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır.
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

96 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

97 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiləddici və emaləddici qruplara bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- idarəçilik və tabeçilik əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

98 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdə yerləşdirilməsi;

99 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
- ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;

100 Əmək bölgüsünün hansı növündə xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır?

- Texniki əmək bölgüsü.
- Şəxsi əmək bölgüsü;
- İctimai əmək bölgüsü;
- Ümumi əmək bölgüsü;
- Fərdi əmək bölgüsü;

101 Sənaye əmək bölgüsünün hansı növündə formalaşır?

- Texniki əmək bölgüsü.
- Şəxsi əmək bölgüsü;
- İctimai əmək bölgüsü;

- Ümumi əmək bölgüsü;
- Fərdi əmək bölgüsü;

102 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- istehsalın kombinəlməsi;
- istehsalın ixtisaslaşması;
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi;
- korporasiyalaşma;
- kooperasiyalaşma;

103 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- korporasiyalaşma;
- kooperasiyalaşma;

104 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- demoqrafik amillər;
- ett-nin istiqamətləri;
- nəqliyyat amili;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;

105 Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən amillərin hansının təsiri nəticəsində müxtəlif növ materialdan eyni məhsul alınması imkanı yaranır?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- korporasiyalaşma;

106 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- demoqrafik amillər;
- təbii amillər;
- nəqliyyat amili;
- mexaniki amillər;
- texniki amillər;

107 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən təbii amillərə aid deyil?

- təbii su yolunun mövcudluğu;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- əhalinin yaş strukturu;
- iqlim şəraiti;

108 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;
- istehsalın təşkili prinsipləri;
- mexaniki amillər;
- istehsalın təşkili tipləri;

109 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır?

- əhalinin dini etiqat;
- istehsalın təşkili üsulları;
- faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- təbii su yolunun mövcudluğu;

110 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- özəlləşdirmə prosesinin sürəti;
- kooperasiyalaşma;

111 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın təşkili tipləri;
- ett-nin istiqamətləri;
- mexaniki amillər;

112 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır?

- müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın təşkili tipləri;
- əhalinin dini etiqatı;
- özəlləşdirmə prosesinin sürəti;

113 Sənaye sahəsi nədir?

- sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- qeyri-istehsal sahələrinin məcmusudur
- bütün maddi istehsal sahələrinin məcmusudur.
- müəyyən əlamətlərə görə oxşar olan sənaye müəssisələrinin məcmusudur
- torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur

114 Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- sənayeyə daxil olan sahələrin ardıcılığıdır.

- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- sənayenin digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.

115 Aşağıdakı hansı göstəricilərdən sənayenin sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edirlər?

- ölkə sənayesinin rentabellik göstəricisindən
- sənaye sahələrindəki fondverimi göstəricisindən
- sənaye sahələrində çalışan işçilərin əmək məhsuldarlığı göstəricisindən;
- ölkə sənayesinin komplekslik səviyyəsi və ya sənaye sahələrinin sayı göstəricisindən.
- sənaye sahələrinin rəqabət qabiliyyətlik göstəricisindən;

116 Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və tabeçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və tabeçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

117 Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilmir

- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;

118 Sənaye müəssisələrinin hansı təsnifat əlamətinə görə sahəyə xas olan əsas və dövriyyə fondlarının quruluşlarındakı ümumilik və fərqlər, sahənin istehsal etdiyi məhsulun material, enerji, əmək və elm tutumluğunun dərəcəsi, istehsal tiplərindən hansının üstünlüyü və istehsalın ictimai təşkil forması və səviyyəsi nəzərə alınır?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- idarəçilik və tabeçilik əlamətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;

119 Aşağıdakı hansı amil sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərir?

- idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi;
- sənaye müəssisələrində fondveriminin yüksəlməsi;
- sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi;
- cəmiyyət üzvlərinin maddi və mənəvi həyat səviyyələrinin yüksəldilməsi.
- sənaye müəssisələrində fondtutumunun yüksəlməsi;

120 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdə yerləşdirilməsi;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

121 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssisələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölmüsünü müəyyən edir?

- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdə yerləşdirilməsi;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

122 Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir?

- əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyini artmasına.
- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə;
- geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə;
- ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına;
- şəhərlə kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına;

123 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas məqsədinə aid deyil?

- əhəlinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması;
- iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi
- ölkə sənayesinin sahə quruluşunda birtərəfliyə nail olmaq;
- tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;

124 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması;
- infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;
- ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi;
- iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi və sahibkarlığın inkişafının daha da sürətləndirilməsi;

125 “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” çərçivəsində sənaye sektorunda əsas məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlərin hansının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmur?

- özəlləşdirmədən sonra müəssisələrin fəaliyyətinin dəstəklənməsi;
- rəqabətədavamlı sənaye məhsullarının istehsalının dəstəklənməsi və ixracönlü istehsal sahələrinin yaradılmasının təşviqi;
- sənayenin qeyri-neft sektorunun inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi;
- dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin sayının artırılması;
- dövlət mülkiyyətində olan və ya səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan sənaye müəssisələrinin sağlamlaşdırılması və özəlləşdirilməsi;

126 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”larında qarşıya qoyulan məqsədə çatmaq üçün hansı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmur?

- əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatını yaxşılaşdırmaq.
- yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq;
- müəssisələrin istehsal fəaliyyətini bərpa etmək və yeni istehsal müəssisələri yaratmaq;
- əhalinin say artımına nail olmaq;
- regionların inkişafı üçün zəruri infrastrukturun yaradılmasını və inkişafını təmin etmək;

127 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- məhsulları eyni iqtisadi təyinat alır;
- xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- həmçinin xammal və material istehlak edirlər;
- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

128 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?

- xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- yalnız səhmdar cəmiyyət formasında yaradılırlar
- həmçinin xammal və material istehlak etmirlər;
- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənirlər.
- oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

129 Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) inkişaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin fəktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

130 Sənaye sahə quruluşuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın kombinəşdirilməsinin yküsəldilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin yüksəlməsi;
- elmi-texniki tərəqqinin sürətinin artması
- idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi
- istehsalın ixtisaslaşmasıdırılmasının dərinləşdirilməsi

131 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- neft emalı müəssisələri;
- kimya müəssisələri;
- yeyinti sənayesi müəssisələri;
- qara və əlvan metallurjiya.
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;

132 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurjiya müəssisələri
- mebel istehsalı müəssisələri
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;
- neft emalı müəssisələri

133 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurjiya müəssisələri.
- pambıqtəmizləmə müəssisələri
- ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr
- neft emalı müəssisələri]
- mebel istehsalı müəssisələri

134 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nda iqtisadi, coğrafi və tarixi baxımdan iqtisadi rayonları fərqləndirən amillərə aid deyil?

- tarixi inkişaf xüsusiyyətləri;
- təbii şəraiti və ehtiyatları;
- iqtisadi-coğrafi mövqeyi;
- əhəlinin yaş strukturu.
- əhəlinin məskunlaşması səviyyəsi;

135 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması.
- əhəlinin kommunal xidmətlərlə təminatının yaxşılaşdırılması;
- müasir tipli infrastruktur obyektlərinin yaradılması, mövcud obyektlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması;
- tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;
- əhəlinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;

136 Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir?

- əhəlinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan payonlarda.
- əhəlinin sıx yerləşdiyi rayonda;
- istehlak rayonuna yaxın;
- xammal bazasına yaxın;

- enerji mənbələrinə yaxın;

137 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- neft emalı müəssisələri;
 pambıq parça müəssisələri;
 metal tutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
 qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
 mebel istehsalı müəssisələri;

138 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- yüngül metallar (alüminium və.s) istehsalları.
 elektrokimya müəssisələri;
 elektrometallurgiya müəssisələri;
 pambıqtəmizləmə müəssisələri;
 süni liflər istehsal edən müəssisələr;

139 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- qara və əlvan metallurgiya.
 əsas kimya müəssisələri;
 maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
 neft emalı müəssisələri;
 pambıqtəmizləmə müəssisələri;

140 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
 hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
 sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
 sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
 sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

141 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- sənayenin kimyalaşdırılması
 mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
 mexanikləşdirmə
 struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
 elektrikləşdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması

142 Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- yanacaq
 yeyinti
 yüngül
 maşınqayırma

metallurgiya

143 Ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?

- kənd təsərrüfatı
 rabitə
 ictimai iaşə
 sənaye
 tikinti

144 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərkləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
 istehsalın təmərkləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
 sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərkləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
 sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
 istehsalın təmərkləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması

145 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri aid deyil?

- sənaye istehsalının avtomatlaşdırılması
 istehsalın kimyalaşdırılması
 sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi
 sənaye istehsalının təmərkləşdirilməsi
 istehsalın kompleks mexanikləşdirilməsi

146 İstehsal texnologiyasının hansı sahəsi özündə işləmə, emal, yığma, tökmə, ştemplama, qablaşdırma və başqa texnologiyaları özündə əks etdirir?

- maşınqayırma
 neft sənayesi
 kimya sənayesi
 metallurgiya
 elektroenergetika

147 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzgah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- elektroenergetika
 kimya sənayesi
 metallurgiya
 maşınqayırma
 neft sənayesi

148 ETT əsas istiqamətləri:

- kimyalaşdırma, elektricləşdirmə, gen injeneriya
 mexanikləşdirmə, avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, kimyalaşdırma
 mexanikləşdirmə, kimyalaşdırma, biotexnologiya
 kompleks mexanikləşdirmə və avtomatlaşdırma, kimyalaşdırma, elektricləşdirmə

- avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, elektricləşdirmə

149 ETT müəyyən edən sahə:

- kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
 neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
 maşınqayırma, metallurqiya, kimya sənayesi
 maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
 elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi

150 ETT hansı formaları mövcuddur?

- elmi-texniki və operativ istehsal
 daxili və xarici
 istehsal və qeyri-istehsal
 təkamül və inqilab
 mütərəqqi və tənəzzül

151 ETT neçə forması var?

- 6.0
 4.0
 3.0
 2.0
 5.0

152 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- innovasiya
 texnologiya
 texnika
 elm
 istehsal

153 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
 elmi kadrlar
 elmin maddi-texniki bazası
 maliyyə resursları
 informasiya

154 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
 elmi kadrlar
 elmin maddi-texniki bazası
 nəqliyyat vasitələri
 informasiya

155 Sənaye müəssisəsində fəhlələrin ümumi sayı 400 nəfər, əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayı isə 250

nəfər olarsa onda müəssisədə əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi nə qədər olar?

- 0.825
- 0.652
- 1.6
- 0.625
- 1.62

156 Aşağıdakılardan hansı kimyəvi metodlara aid deyil?

- ekstraksiya
- çökdürmə
- kiristallaşdırma
- süzmə
- rektifikasiya

157 İstehsalın mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəriciləri:

- əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- məhsulun, əməyin, işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- istehsalın, əməyin, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- istehsalın, əməyin və işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- məhsulun, istehsalın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı

158 Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

159 Hansı ifadə düz deyil?

- ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliyini yüksəldir
- ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ETT - inflyasiyanı aşağı salan amildir

160 İnkubasiya dövrü nədir?

- istehsal tsiklinin bir hissəsidir.
- xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
- elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;

- elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

161 Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

162 Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

163 Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

164 Elmi-texniki inqilabın ikinci əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

165 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;

166 Elmi-texniki potensial nədir?

- sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
- elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
- elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
- elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;
- elmi idarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;

167 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- kimya sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayı;
- kimya sənaye müəssisələrinin sayı;
- sənaye məhsulunun istehsalı texnologiyasında kimyəvi metodların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrində əsas fondların dəyəri;

168 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayının ölkə sənayesində işləyənlərin sayındakı xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrində rentabellik göstəricisinin səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrində fondveriminin səviyyəsi;
- hər hansı məhsulun maya dəyərində istehlak edilmiş süni və sintetik materialların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrindəki əsas fondların dəyərinin ölkə sənayesindəki əsas fondların dəyərində xüsusi çəkisi;

169 Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur?

- elektricləşdirmə və avtomatlaşdırma;
- kimyalaşdırma;
- elektricləşdirmə;
- avtomatlaşdırma;
- robotlaşdırma;

170 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man

171 İstehsalın avtomatlaşdırılması səviyyəsini müəyyən edən göstəricilər:

- əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- məhsulun, əməyin, işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı
- istehsalın, əməyin, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- istehsalın, əməyin və işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı
- məhsulun, istehsalın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı

172 Hansı sahənin inkişafı ictimai istehsalın kimyalaşdırılması üçün baza yaradır və defisit materiallara qənaət

edilməsinə, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaradır?

- cihazqayırma
- metallurgiya
- maşınqayırma
- kimya sənayesi
- elektroenergetika

173 Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti

174 Əməyin elektrik silahlılığı əmsalı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti.
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;

175 İstehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin (elektrik, istilik və s.) həcmnin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi

176 Elektrik enerjisinin istehlak quruluşu necə hesablanır?

- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcminə nisbəti.
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin hasil;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin cəmi;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmindən texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi çıxılır;

177 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaların kəşf olunması

- elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlaşması, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnologiyaların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

178 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi
- elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
- elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma
- elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi;

179 Məhsul vahidinin istehsalına "gətirilmiş xərclər" in illik məbləği necə hesablanır?

- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi;

180 Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır?

- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
- yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

181 Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasili kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;

182 Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır?

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;

183 Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır?

- mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin nisbəti kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin cəmi kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin fərqi kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərinin hasili kimi;

184 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması
- elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinələşməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

185 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi
- elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
- elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma
- elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

186 Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır?

- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi

187 Verilənlərdən istifadə etməklə istehsalın elektriklişmə əmsalını hesablayın: işçilərin sayı – 400 nəfər, elektrik mühərriklərinin gücü – 600 kVt/s, quraşdırılmış enerji avadanlıqlarının sayı – 800 ədəd, ümumi avadanlıqların sayı – 1600 ədəd

- 3.5
- 0.7

- 1.5
 0.4
 2.0

188 Əgər mexanikləşdirmə üsulu ilə yerinə yetirilmiş məhsul həcmi 60 min man., məhsulun ümumi həcmi 90 min man, maşınlı istehsalda məşğul işçilərin sayı 20 nəfər, ümumi işçilərin sayı 70 nəfər, istehsalın mexanikləşdirmə üsulunda məşğul 35 norma/saat, ümumi əmək xərci 70 norma/saat olarsa, əməyin mexanikləşdirilmə səviyyəsini hesablayın

- 0.5
 1.5
 0.67
 0.3
 3.5

189 Sənaye müəssisəsində il ərzində istehlak olunan bütün enerjisinin həcmi 8500 min kvt, il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmi 6800 min kvt olarsa onda müəssisədə istehsalın elektriklişdirilməsi əmsalını hesablayın.

- 0.6
 1700.0
 1.25
 0.8
 1.5

190 Sənaye müəssisəsində ümumi istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi 4500 min kvt, texnoloji ehtiyaclara istehlak olunmuş elektrik enerjisinin həcmi 3600 min kvt olarsa onda müəssisədə elektrik enerjisinin istehlak quruluşunu hesablayın.

- 0.652
 0.8
 1.25
 0.805
 0.825

191 Elektriklişdirilmənin səviyyə göstəriciləri:

- enerji vermə
 fondla silahlanma
 istehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı
 əməyin elektrikle silahlandırılması
 enerji tutumlu

192 Sənayedə idarəetmə nədir?

- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
 qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusudur
 bazardakı tələbi öyrənib, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyətidir
 əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləridir

- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

193 Sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- bazarda tələbatın müəyyənləşdirilməsi, bazarın seqmentləşdirilməsi, inzibati və iqtisadi metodların tətbiqi
-) hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması, operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə, stimullaşdırma
- mərkəzləşmə və qeyri-mərkəzləşmə formalarının optimal uzlaşdırılması
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- icarənin demokratikləşdirilməsi, planlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət

194 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyalarına aid deyil?

- uçot və nəzarət
- təşkilətmə
- planlaşdırma
- əməyin stimullaşdırılması
- operativ tənzimləmə

195 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- iqtisadi; texnoloji, operativlik
- iqtisadi; təşkilatı;
- inzibati; texnoloji
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- sosial-psixoloji, texnoloji;

196 Plan nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlərdə icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;

197 Proqram nədir?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- elmi cəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlər 'əzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

198 Proqnoz nədir?

- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsası olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, səxlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının məcmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

199 İstehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

200 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- lisenziyalaşdırma.
- koordinasiya;
- matris sxemi;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi;
- Təşəbbüskarlıq;

201 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- paralellik prinsipi.
- düzxətlik prinsipi;
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;

202 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə birqərarlıq prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

203 Sənaye müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələlər-i hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət.
- təşkil, idarəetmə, tənziqləmə;

- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə;
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

204 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur.
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir;
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir;
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur;
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir;

205 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri;
- texnolojilik göstəriciləri;
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri;
- iqtisadi göstəricilər;

206 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mənfəətin kütləsi.
- əmək haqqı fondu;
- əmtəəlik məhsulun həcmi;
- əmək məhsuldarlığı;
- realizə olunmuş məhsulun həcmi;

207 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əmək məhsuldarlığı;
- materialtutumu göstəricisi;
- fondverimi göstəricisi;
- mənfəətin kütləsi.
- rentabellik səviyyəsi;

208 Elmi-texniki tərəqqinin planlaşdırılmasında planlaşdırmanın hansı metodu geniş tətbiq olunur?

- şəbəkə metodu
- normativ metod
- balans metodu
- proqram məqsədli metod
- qrafik metodu

209 Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- təşkilətmə, nəzarət
- analiz, sintez,

- induksiya, deduksiya,
- balans, normativ
- xətti, funksional,

210 Biznes-plan nədir?

- Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir
- müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir
- direktiv plandır
- mənfəət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur

211 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri.
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc;
- əmtəəlik məhsul;
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

212 Əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;
- reallaşdırılmış məhsul;
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi.
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı

213 İstehsal proqramı hansı amillərlə əsaslandırılır?

- məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti
- müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
- istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
- istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.
- istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,

214 Sənaye müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- çıxış istehsal gücündən;
- giriş istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- rentabellik normasından

215 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı.

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı;
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- maliyyə planı;

216 Bunlardan hansı sənaye müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
- idarəetmənin funksional quruluşu;
- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması;
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər;

217 Sənaye müəssisələrində idarəetmənin hansı prinsipinin mahiyyətində səlahiyyətlərin bölgüsü dayanır?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

218 Sənaye müəssisələrində menecmentin hansı prinsipinə görə idarəçilik ierarxiyasında bütün bölmə və fiziki şəxslər öz hüquq hədlərini aşmadan onlara tapşırılmış vəzifələrini yerinə yetirmək işində tam məsuliyyət daşmalıdırlar?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

219 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- əmək haqqı.
- vergi;
- gəlir və mənfəət;
- təlimat;
- qiymət;

220 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- qərar.
- qayda;
- mütləq səmərəlilik göstərişləri;
- əxlaq normaları;
- normativlər;

221 Menecment nədir?

- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir;

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;

222 İdarəetmə metodu dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə funksiyasını reallaşdırmaq üçün tətbiq edilən üsul, fənd və fəndlər sistemi başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;

223 Sənaye müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənilib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
- təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;
- analtik-hesablama və iqtisadi metodlar;
- analtik-hesablama və təcrübi-eksperimental;
- iqtisadi və tənzimləyici metodlar;

224 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
- əmək haqqı və kadrlar planı;
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
- sığorta işinin planı;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;

225 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar.
- müəssisənin pul məxarici;
- müəssisənin pul mədaxili;
- fondveriminin planlaşdırılması;
- büdcə ilə hesablaşmalar;

226 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan «İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması» planında nəzərə alınmır?

- investisiya qoyuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar;
- dövrüvvə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;

227 Sənayenin istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri

- rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
- rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı
- ümumi məhsul, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
- mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi

228 İdarəetmə prosesi nədir?

- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür;
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;

229 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi;
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi;
- istehsal prosesinin üsulları arasında kooperasiyanın yaradılması mərhələsi.
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi;

230 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması;
- əməyin normalaşdırılması.
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;

231 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;

232 Aşağıdakılardan hansı indikativ planlaşdırmanın funksiyalarına aid deyil?

- məlumatverici;
- tənzimləyici;
- strateji;

- operativ;
- təshihedici;

233 İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir?

- məlumatverici;
- operativ;
- strateji;
- təshihedici;
- tənzimləyici;

234 İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir?

- məlumatverici;
- tənzimləyici;
- operativ;
- strateji;
- təshihedici;

235 Seçilmiş prioritetlər üzrə lazımi vəzifələri tamamilə və həm də sürətlə həll etmək üçün zəruri olan iqtisadi şəraitin yaradılması və onun elmi cəhətdən əsaslandırılması indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyasına aiddir?

- məlumatverici;
- operativ;
- strateji;
- tənzimləyici;
- təshihedici;

236 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- inzibati metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;
- analitik-hesablama metodu;
- balans metodu;
- iqtisadi metodu;

237 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- iqtisadi metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;
- təşkilati metodu;
- ekspert qiymətləndirmə metodu.
- inzibati metodu;

238 Sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında istifadə olunan ən əhəmiyyətli metod hansıdır?

- ekspert qiymətləndirmə metodu.
- inzibati metodu;
- təşkilati metodu;
- balans metodu;

- iqtisadi metodu;

239 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;

240 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinəşdirilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;

241 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- istehsal həcmi kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilişinin mütəmadi artması
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması

242 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
- müəssisələrin iriləşməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

243 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

244 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır

- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

245 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
 məhsul bazasının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
 məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
 məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
 eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;

246 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, mexaniki, texniki.
 istehsal, satış, idxal və ixrac;
 fərdi, seriyalı və kütləvi;
 aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
 konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

247 Lizinin formaları hansılardır?

- əmlak və torpaq.
 makroiqtisadi və mikroiqtisadi;
 istehsal və satış;
 operativ və maliyyə;
 icarə və kirayə;

248 İstehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
 işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
 planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
 ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
 müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

249 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
 məhsulun estetik göstəriciləri
 texnolojilik göstəriciləri
 kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
 iqtisadi göstəricilər

250 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mənfəətin kütləsi
 əmək haqqı fondu
 əmtəəlik məhsulun həcmi

- əmək məhsuldarlığı
- realizə olunmuş məhsulun həcmi

251 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əmək məhsuldarlığı
- materialtutumu göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- mənfəətin kütləsi
- rentabellik səviyyəsi

252 İstehsal proqrammasında məhsulların yekcins təyinatına görə hansı ölçü tətbiq olunur?

- sadalananlardan heç biri
- əmək
- dəyər
- natural
- bütün sadalananlar

253 İstehsal proqrammasında istehsal gücünə tələb hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- sadalananlardan heç biri
- əmək
- dəyər
- natural
- bütün sadalananlar

254 İstehsal proqrammasında vahid məhsulun əmək tutumluğu və istehsal proqrammasının qiymətləndirilməsində hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- sadalananlardan heç biri
- dəyər
- natural
- əmək
- bütün sadalananlar

255 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir.
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir;
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;

256 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;
- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə;

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;

257 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə;
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;

258 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;

259 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;

260 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri.
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- istehsal edilən məhsulun həcmi;
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;

261 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür

262 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- istehsal həcmi artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdırın istehsal həcmi;
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi;

263 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

264 Lizinq müqaviləsində nə nəzərdə tutulmur?

- lizinq haqqının məbləği, onun ödənilmə müddəti və qaydası.
- icarəyə verilən əmlakın tərkibi və dəyəri;
- müqavilənin tərəfləri, onların hüquq və vəzifələri;
- lizinqə götürülən əmlakdan istifadə zamanı əldə edilən gəlirlərin maksimum səviyyəsinə qoyulan tələblər;
- zəruri hallarda ijarəçinin lizinq obyektini olan əmlak üçün təminatı;

265 Françayzinq nədir?

- torpaqdan istifadə hüququnun satılması.
- məşin və avadanlıqların icarəyə verilməsi;
- istehsal texnologiyasından istifadə hüququnun satılması;
- firma nişanından istifadə hüququnun satılması;
- istehsal edilən əmtəənin satılması;

266 İstehsal proqrammasının əsas bölmələrinə aid deyil:

- məhsulun reallaşdırılması planı
- ixraca buraxılan məhsul planı
- əmtəəlik (məcmu) məhsulun istehsal planı
- marketinq planı
- məhsulun keyfiyyətinin artırılması planı

267 İri müəssisələrin üstünlüklərinə aid deyil:

- vahid məhsulun maya dəyərinin aşağı olması
- yüksək rentabellik, fondverimi
- yeni texnologiyaların tətbiqi üçün yaxşı şərait
- xüsusi kapital qoyuluşu və fond tutumunun yüksək olması
- daha güclü mərkəzləşdirilmiş kapital

268 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir

- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur;
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur;
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür;
- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçıların sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur

269 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- əlvan metallurjiya
- ağac emalı və mebel istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- polimer materialların istehsalı
- kombinəşdirilmiş yem istehsalı;

270 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi.
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boya, dəftərxana ləvazimatı istehsalı;
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəşdirilmiş yem istehsalı;
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurjiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənaye
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

271 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir.
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;

272 İstehsal miqyasının mənfi effekti? nədir?

- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

273 Kombinəşmiş istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir;
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir.
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir;

274 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- inteqral göstəricilər
- nisbi göstəricilər;
- dəyər göstəriciləri
- natural göstəricilər

- ümumiləşdirilmiş göstəricilər;

275 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir

- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti
- xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimsənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu

276 İstehsal miqyasının müsbət effekti" nədir?

- bu, istehsal həcmının artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmlərinin artırılmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmlərinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

277 Təmərküzləşmənin aqreقات forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;

278 Əmtəəlik məhsulun həcmi 250 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 80 min man., ilin sonuna - 60 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 270 min man
- 110 min man
- 390 min man
- 230 min man
- 240 min man

279 Əmtəəlik məhsulun həcmi 700 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 200 min man., ilin sonuna - 150 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 710 min man
- 1050 min man
- 750 min man
- 650 min man
- 350 min man

280 Əmtəəlik məhsulun həcmi 350 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 100 min man., ilin sonuna - 75 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 355 min man

- 525 min man
- 375 min man
- 325 min man
- 175 min man

281 Müəssisədə 325 min man-lıq məhsul buraxılışı olmuşdur. Kənara yerinə yetirilən işin həcmi 43 min man., öz istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri 24 min man, ilin sonuna bitməmiş istehsalın həcmi 5 min man. təşkil etmişdir. Əmtəəlik məhsulun miqdarını təyin edin.

- 387 min man
- 235,2 min man
- 397 min man
- 392 min man
- 368 min man

282 İxtisaslaşdırma nədir?

- konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir.
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır

283 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

284 Sənayedə ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- əşya, texniki, mexaniki;
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;

285 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

286 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- texnoloji, əşya, mexaniki

287 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

288 Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir;
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir;
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;

289 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində.
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində;
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində;
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində;

290 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanaan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların seq, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

291 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu iş hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

292 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- texnoloji mərhələ üzrə
- əşya formasında

293 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

294 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı;
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı

295 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investitorların cəlb edilməsidir

296 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazanın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir

297 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

298 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

299 Ərazi və sahə üzrə təşkil baxımından istehsalın kooperativləşdirilməsinin hansı formaları vardır

- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arasında, sahədaxili

300 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

301 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperativləşmə səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ixtisaslaşmış sənaye və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin material tutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

302 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir.
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır

- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləviliyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

303 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahlarnın buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

304 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satin alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsalda texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

305 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 80 faiz
- 50 faiz
- 60 faiz
- 70 faiz
- 65 faiz

306 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfəətli təsir göstərir?

- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

307 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayrılması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir.
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;

308 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir.
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir

309 Əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- şaquli, üfqi və qarışıq
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

310 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir?

- Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir.
- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

311 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır;
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir

312 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi;
- işçilərin sayının azalması;
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır;
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müxtəlif istehsalların birliyi;

313 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammal kompleks emal olunanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

314 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması

315 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin tipləri hansılardır?

- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- şaquli, üfqi, qarışıq
- fərdi, seriyalı, kütləvi

316 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

317 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır;
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

318 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid nəqliyyat bazası
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid enerji sistemi

319 Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazanın bölüşdürülməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

320 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

321 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı

322 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- idarəetmənin çevikliyi artır
- xammal və materialların daşınma xərclərinə qənaət olunur
- məhsulların satış sürəti artır

323 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
- ağır metallurjiya
- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- ağac emalı sənayesi

324 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət;
- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət;
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi;
- istehsal ehtiyatları həcmində ciddi surətdə azalması;

325 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- üfiqi kombinləşmə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- istehsal-texniki

326 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmlərinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur

327 Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfiqi kombinləşmə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- istehsal-texniki

328 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün

329 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- emal sənayesi
- metallurgiya
- ağac emalı sənayesi
- hasilat sənayesi
- yeyinti sənayesi

330 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

- yeyinti sənayesi
- neft emalı sənayesi
- metallurgiya
- maşınqayırma
- neft-kimya sənayesi

331 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür.

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

332 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinəlanmış müəssisələr üçün səciyyəvi deyil?

- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur

333 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- texniki kombinələşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

334 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- istehsal-texniki kombinələşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- xammalın ardıcıl emalı
- üfqi kombinələşdirmə

335 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinələşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- qarışıq əlaqələr
- xammalın kompleks emalı
- şaquli kombinələşdirmə
- üfqi kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

336 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- üfqi kombinələşdirmə

337 Sənaye istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalara bölünürlər

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;

- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətdəçi heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

338 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6.0
- 3.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0

339 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- təmir işini həyata keçirənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;

340 Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;

341 Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil?

- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;

342 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6.0
- 3.0
- 2.0
- 4.0
- 5.0

343 Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir?

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınmış;
- əmək haqqı yüksəldilmiş;
- investisiya cazibədarlığını artırmaq;
- stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;

344 Müəssisə işçiləri işləyirlər ki:

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- rentabellik yüksəlsin;
- əmək məhsuldarlığı artsın;
- [yeni cavab]
- istehsal xərcləri azaldılsın;

345 Mühəndis-texniki işçilər heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- menecerlərə
- əsas fəhlələrə
- rəhbər işçilərə
- mütəxəssislərə
- qulluqçulara

346 Sənaye müəssisələrinin “maliyyə” şöbəsində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular;
- mühəndis-texniki işçilər;
- fəhlələr;
- şagirdlər;
- kiçik xidmətedici heyət.

347 Sənaye müəssisələrində çalışan kuryerlər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular;
- fəhlələr;
- şagirdlər;
- kiçik xidmətedici heyət.
- mühəndis-texniki işçilər;

348 Sənaye müəssisələrində təmir işləri ilə məşğul olan fəhlələr sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət.
- mühəndis-texniki işçilər;
- şagirdlər;
- fəhlələr;
- qulluqçular;

349 Sənaye müəssisələrinin qeyri-istehsal bölmələrində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət.
- mühəndis-texniki işçilər;
- fəhlələr;
- heç birinə;
- qulluqçular;

350 Sənaye müəssisələrində sənaye-istehsal heyətindən xidmətlə məşğul olan işçilər hansılardır?

- sosial infrastruktur işçiləri
- kiçik xidmətçi heyət
- qulluqçular
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər

351 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə

352 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- köməkçi fəhlələr
- əsas fəhlələr
- mənzil kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mütəxəssislər

353 Sənaye müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- əməyin stimullaşdırılması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- işçilərin işə qəbul olunması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

354 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

355 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- kadrların seçilməsi;
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması;
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması;
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması;

356 Sənaye müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur?

- say norması;

- istehsal norması;
- vaxt norması;
- sürət norması;
- xidmət norması;

357 Bütün səbəblər üzündən işdən azad olunan işçilərin bütün işçilərin orta siyahı sayına olan nisbətini hansı göstəricini xarakterizə edir?

- kadrların dövriyyə əmsalı
- xalis içi axıcılığı
- işə qəbul əmsalı
- içi axıcılığı
- kadr dövriyyəsi

358 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu;
- maya dəyəri
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- xalis cari dəyər;
- məhsulun kapital tutumu

359 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar;
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu;
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər;
- daşınan və daşınmaz əmlak;
- işçi qüvvəsi, müvafiq və bank lisenziyası;

360 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır.
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər;
- işlərin icraçıları (podratçılar);
- məqsədli pul yatırımları;
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər;

361 İnvestor dedikdə:

- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür;
- müəssisənin debitorları başa düşülür;
- müəssisənin işçiləri başa düşülür;
- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər başa düşülür;
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür;

362 Kapital qoyuluşu:

- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir;
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır;

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir;
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır;
- banka qoyulan depozitdir;

363 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq;
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

364 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir

365 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarnın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarnın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

366 Əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri.
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri;
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- tikinti-quraşdırma avadanlığı, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri;
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

367 Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkilişidir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkilişidir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkilişidir
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkilişidir;
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərinin xüsusi çəkilişidir;

368 Aşağıdakılardan hansı maliyyə, maddi və intellektual sərvətlərə aid deyil?

- Nou-hau²⁷ patentləşdirilməmiş texniki, texnoloji, idarəetmə, maliyyə üzrə bilik və təcrübələrin məجمusu;
- Binalar, qurğular, avadanlıqlar və s. maddi sərvətlər, başqa sözlə, daşınması mümkün və qeyri-mümkün olan əmlaklar;

- Pul vəsaiti, bank əmanətləri (məqsədli), kreditlər, paylar, səhmlər və digər qiymətli kağızlar
- Sənaye müəssisələrinin işçiləri
- Elmi və təcürri tədqiqat işləmələri və başqa intellektual sərvətlər;

369 Maddi investisiya nədir?

- əsas fondların cari təmiri üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- sənayedə istehsal əsas fondların geniş təkrar istehsalı üçün xərclənməsi nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərcləri ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- xammal və materialların alınması üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- işləyənlərin əmək haqqını ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;

370 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski

371 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 190 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 500 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 220 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 330 manata bərabərdir;

372 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini;
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.

373 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu
- xalis cari dəyər;
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- maya dəyəri;
- məhsulun kapital tutumu;

374 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- daxili rentabellik norması, əmək məhsudarı, materialtutumu;
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi;
- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması;

- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı;

375 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- əmək məhsuldarlığı sifira bərabərdir;
 xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
 xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
 istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;
 fondverimi sifira bərabərdir;

376 Sənaye müəssisələrində aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir;
 xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
 fondverimi sifira bərabərdir.
 istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;
 xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;

377 Sənaye müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
 işçilərin əmək haqqının artırılmasına;
 müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına;
 istehsal güclərinin genişləndirilməsinə;
 texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə;

378 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- borc maliyyə vəsaitləri;
 işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar;
 istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər.
 səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər;
 büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları;

379 Kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu

- xərclərin birinin digərinə nisbətidir;
 yeni tikinti, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkilərinin tapılması ilə müəyyən olunur;
 layihələndirməyə, avadanlıqların alınma, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi investisiya qoyuluşunda xüsusi çəkisinin tapılması ilə müəyyən olunur;
 «kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu» anlayışı iqtisadi ədəbiyyatda yoxdur;
 ümumi investisiya qoyuluşunun xərclərdən hər birinə nisbətidir.

380 Investisiyanın maliyyələşdirilməsi üçün müxtəlif mənbələrdən cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri necə hesablanır?

- müəssisənin məhsul vahidinə əldə etdiyi mənfəətə bərabər götürülür;
 cəlb edilmiş borc vəsaitlərinin faiz dərəcələrinə bərabər hesab edilir;
 cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri və onların ümumi məbləğində xüsusi çəkiləri əsasında onların orta çəkili dəyər kimi;

- istehsal edilən məhsulun maya dəyərində bərabər götürülür;
- istehsal edilən məhsulun maya dəyərində daxil edilən amortizasiya ayrımlarına bərabər götürülür.

381 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün hansı inkişaf institutu mövcuddur?

- Dövlət Investisiya Fondu.
- Azərbaycan Investisiya Şirkəti;
- Dövlət İnkişaf Bankı;
- Dövlət Vençur Fondu;
- Dövlət İdxal-İxrac Bankı;

382 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması
- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

383 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), xidmətlər, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), injəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar)
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

384 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

385 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

386 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;

387 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahılar

388 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- layihə istehsal gücü
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;
- işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;

389 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram.
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu;
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları;

390 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri;
- layihə istehsal gücü;
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;
- işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;

391 İntestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür.
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür;
- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür;
- xalis cari dəyəri sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;

392 İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi.

- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi;
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi;

393 Investisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- əmək haqqı xərcləri.
- enerji xərcləri;
- material xərcləri;
- riskin səviyyəsi;
- məhsulun maya dəyəri;

394 Sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi adi amortizasiya normasının tətbiqinə (illər üzrə bərabər faizlə) nisbətən investisiyanın səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- layihə çərçivəsində əmək haqqını azaldır.
- layihə çərçivəsində əmək məqsuldarlığını artırır;
- layihə çərçivəsində fondvermini artırır;
- xalis cari dəyəri artırır;
- layihə çərçivəsində məhsulun maya dəyərini azaldır;

395 Dövlət müəssisələrin innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün hansı alətlərdən istifadə edə bilər:

- iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- vergi güzəştləri, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, proqnozlaşdırma, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, innovasiya fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması
- müəssisələrə güzəştli uzun müddətli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti), patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı
- rəqabətin inkişafı, hüquqi bazanın yaradılması, patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması

396 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapmasıdır
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- İnnovasiya - elmi-texniki tərəqqinin fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və kommersiyalaşdırılmasıdır

397 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində innovasiyanın əsas istiqamətinə aiddir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr istiqamətində yenilikmə;
- rentabelliyin hesablanmasıda yenilikmə;
- mühasibat hesabatlarında yenilikmə;
- işçilərin işə qəbulunda yenilikmə;
- məfəətin bölgüsündə yenilikmə;

398 İstehsal əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

399 İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- qurğu və materiallar
- bina və nəqliyyat vasitələri
- binalar və yanacaq ehtiyatları

400 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- nəqliyyat vasitəsi
- dəzgah
- bina
- məmulat
- qurğu

401 Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

402 Sənayenin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Binalar
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri

403 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin illik istehsal həcmi

404 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- istehsalın inkişafı fondundan;
- nizamnamə fondundan;
- amortizasiya fondundan;
- təmir fondundan;
- ehtiyat fondundan;

405 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq yeni alınanda
- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə

406 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır

- mütləq dəyər.
- bərpa;
- ilkin;
- qalıq;
- tam;

407 Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;
- əsas fondlar bir istehsal tsiklunda tam istehlak olunur;
- əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- əsas fondların minimum dəyəri şərti maliyyə vahidinin 100 misindən çox olmalıdır.
- istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur

408 Aşağıdakılardan hansıları əsas fondların aktiv hissəsinə aiddir?

- ötrücü qurğular.
- nəqliyyat vasitələri;
- istehsal binası;
- iş maşın və avadanlıqları;
- anbarlar;

409 Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur?

- fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir
- əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir

- əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir
- fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır

410 Sənaye müəssisələrində mütərəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş ancaq fiziki cəhətdən hələ yararlı olan öz sələfini nə vaxt sıxışdırıb istehsaldan çıxara bilər?

- müəssisə sifarişləri vaxtında yerin yetirə bilmədikdə;
- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərdən az olsun;
- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəərə bərabər olsun;
- müəssisənin maliyyə imkanları məhdudlaşanda;
- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərdən çox olsun

411 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlməsinin hansı növünü modernləşdirmə ilə aradan qaldırmaq mümkündür?

- sosial köhnəlmə.
- texniki köhnəlmə;
- təşkilati köhnəlmə;
- fiziki köhnəlmə;
- mənəvi köhnəlmə;

412 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlar köhnəlmənin hansı növündə qismən və tam köhnəlirlər?

- sosial köhnəlmə.
- texniki köhnəlmə;
- təşkilati köhnəlmə;
- fiziki köhnəlmə;
- mənəvi köhnəlmə;

413 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır?

- mütləq dəyər.
- bərpa;
- ilkin;
- qalıq;
- tam;

414 Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əməsalı:

- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- fondlasilahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

415 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ümumzavod xərcləri
- dövretmə əmsalı
- amortizasiya norması
- avadanlıqların məhsuldarlığı
- məhsulun əməktutumu

416 Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların dəyərindəki artım
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

417 Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

418 İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi

419 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir.

- 15 faizədək
- 20 faizədək
- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

420 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir;
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;

421 Əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
- 20 faizədək
- 25 faizədək

- 10 faizədək
 7 faizədək

422 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
 7 faizədək
 20 faizədək
 25 faizədək
 10 faizədək

423 Sənaye müəssisəsi 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu nəyə aiddir?

- dövriyyə fondlarına
 əsas fondlara
 amortizasiya fonduna
 nizamnamə fonduna
 ehtiyat fonduna

424 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- yeni iş salınmış əsas fondların dəyərini mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

425 Sənaye müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
 müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasili kimi;
 müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərini əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
 müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
 müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi;

426 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
 əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;

427 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
 belə bir fərq yoxdur;
 əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;
 istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
 istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

428 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var?

- nisbi və mütləq fərqlər;
- yalnız keyfiyyət;
- yalnız kəmiyyət;
- kəmiyyət və keyfiyyət;
- heç bir fərq yoxdur;

429 Sənaye müəssisələrində «Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Ötürücü qurğular»;
- «Qurğular»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

430 Sənaye müəssisələrində «elektrik, istilik və buxarla işləyən dərəcələrlər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

431 Sənaye müəssisələrində «iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «İstehsal ləvazimatları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

432 Sənaye müəssisələrində «yanğından mühafizə əşyaları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

433 Sənaye müəssisələrində «kitabxana fondu» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «İstehsal ləvazimatları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Sair əsas fondlar»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

434 Əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

435 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 40 %;
- 10 %;
- 16,7 %;
- 25 %.
- 50 %;

436 Əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadə-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;

437 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %.
- 23,07 %;
- 37,5 %;
- 60 %;
- 100 %;

438 Yeni tikilmiş sənaye müəssisələrində qalıq dəyəri...

- bərpa dəyərindən aşağıdır
- ilkin dəyərdən aşağıdır
- ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ilkin (bərpa) dəyərinə bərabərdir
- bərpa dəyərindən yüksəkdir

439 Fəaliyyət göstərən müəssisələrdə qalıq dəyəri nədir?

- ilkin dəyərə bərabərdir
- ləğv olunma dəyərindən aşınmanın miqdarı qədər yüksəkdir
- ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ilkin dəyərdən aşınmanın miqdarı qədər aşağıdır

ləğv olunma dəyərindən aşağıdır

440 Fasiləli proseslərə malik sahələrdə əsas istehsal fondlarından istifadəni xarakterizə edən mühüm natural göstərici hansıdır?

- artım əmsalı
 yenilənmə əmsalı
 fondverimi
 növbəlilik əmsalı
 sıradan çıxma əmsalı

441 Əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilməmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- 19,5 min manat
 29 min manat
 23 min manat
 26 min manat
 20,5 min manat

442 Sənaye müəssisəsində əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilməmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- 46 min manat
 40 min manat
 38 min manat
 42 min manat
 44 min manat

443 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlmə məbləğinin əsas fondların tam ilkin dəyərinə nisbəti nəyi müəyyən edir?

- mənəvi köhnəlməni.
 fond tutumunu;
 fond verimini;
 köhnəlmə əmsalını;
 qalıq dəyərini;

444 Sənaye müəssisələrində əməyin fondla silahlığı göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi;
 əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;
 istehsal əsas fondların dəyərini bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
 istehsal əsas fondların dəyərini fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
 əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;

445 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlığı göstəricisi neçə olar?

- 3 min man/nəfər;
- 1,8 min man/nəfər;
- 1,6 min man/nəfər;
- 2 min man/nəfər;
- 2,2 min man/nəfər;

446 Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- iqtisadi və sosial
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- fondverimi və köhnəlmə müddəti

447 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi;

448 Sənayenin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
- elmi-texniki tərəqqi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

449 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək

450 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- istehsal gücünü müəyyənləşdirmək
- avadanlıq balansını tərtib etmək
- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək

451 Sənayedə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və müntəzəm, boşdayanma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinə təmin edilməsi
- material emalının sürətinin artırılması
- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi

452 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
- növbəlilik əmsalının artırılması
- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

453 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- əsas fondların rentabelliği
- fondverimi
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

454 Sənaye müəssisəsinin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlığın vaxt fondu
- istehsal meydançalarının sahəsi
- qurulmuş avadanlıqların sayı
- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması

455 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini müəyyən edən amillər aid deyil?

- avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmilləşdirilməsi;
- sənaye müəssisələrində ən faydalı təmərkləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;
- sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- əsas fondların bərpa dəyərinin artması.
- əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırılmasının optimallıq dərəcəsi;

456 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- yalnız istehlak dəyərinə malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- belə bir fərq yoxdur;
- istehlak və mübadilə dəyərinə malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;
- yalnız mübadilə istehlak dəyərinə malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır

457 Aşağıdakılardan hansı yeyinti sənaye sahələrində əsas istehsal fondlarından istifadənin yaxşılaşdırılmasının intensiv istiqamətləri hesab olunur?

- mövsümi xammal emal edən sahələrdə mövsümiyin azaldılması
- növbəlilik əmsalının yüksəldilməsi
- ümumi avadanlığın tərkibində fəaliyyətdə olanların miqdarının artması
- istehsal tsikli müddətinin azaldılması
- avadanlıqlarda dayanmaların ləğv edilməsi

458 Mineral xammala nə daxil deyil?

- qum
- miss filizi
- dəmir filizi
- plastik kütlə
- neft

459 Sənayenin dövriyyə fondları nədir?

- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

460 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri

461 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- dövriyyə fondları və tədavül fondları
- gələcək dövrün xərcləri və btürücü qurğular
- dövriyyə fondları və əsas fondlar
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr

462 Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- anbardakı hazır məhsul
- az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- pul vəsaitləri

463 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- köməkçi materiallar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- tara və tara materialları

464 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları
- maşın və avadanlıqlar
- bitməmiş istehsal
- hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri;

465 Sənaye müəssisələrində əsas materiallar nədir?

- məhsulun qablaşdırılmasında istifadə olunan materiallar
- istehsal avadanlıqları tərəfindən işlənən materiallar
- normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən materiallar;
- istehsal edilən məhsulun “baş substansiyasını” təşkil edən materiallar;
- normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən və istehsal avadanlıqları tərəfindən işlənən materiallar

466 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- Maşın, mexanizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- Tullantıların təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edilməsi;
- Xammaldan kompleks istifadə olunması;
- Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- İstehsal itkilərinin və tullantılarının minimuma endirilməsi;

467 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aiddir?

- Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- Bitməmiş məhsulun miqdarının artırılması;
- İstehsal tsiklinin uzunluğunun böyüdülməsi;
- Maşın, mexanizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- Fondtutumunun səviyyəsinin yüksəldilməsi;

468 Sənaye əhəmiyyətli müxtəlif yataqların nisbi iqtisadi səmərəliliyi necə hesablanır?

- $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) / N$
- $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) \times N$
- $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h - N$
- $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N$
- $S = S_k + S_h - (E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N)$

469 Normalaşdırılmayan dövryyə vəsaitlərinə aiddir:

- hazır məhsul;
- pul vəsaitləri.
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş ehtiyatlar
- gələcək dövrün xərcləri

470 Sənayenin istehsalının istehlak etdiyi xammal və materiallara nələr daxildir?

- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri
- xammal, material, dəstləşdirici məmulatlar, hazır məhsul
- bitməmiş məhsul, hazır məhsul, material
- mineral xammal, kənd təsərrüfatı xammalı, süni materiallar
- süni və mintetik məhsullar, dəri əvəzləyiciləri və istehlak şeyləri

471 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- texnoloji itkilər
- texnoloji tullantılar
- təchizat itkiləri
- xalis məsrəf

472 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- hazır məhsul
- bitməmiş ehtiyatlar;
- istehsal ehtiyatları
- pul vəsaitləri
- gələcək dövrün xərcləri

473 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- fərdi və kütləvi normalar
- fərdi və qrup normaları
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

474 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin axını
- əsas fondların orta illik dəyəri
- işçilərin sayı
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- mənfəətin həcimi

475 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir

- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- hazırkı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər

- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər

476 Hansı göstəricilər dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta qalıqı və fondverimi göstəriciləri
- növbəlilik əmsalı
- fondverimi və fondtutumu göstəriciləri
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
- dövriyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;

477 Bitməmiş istehsalə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- hazır məhsulun dəyəri;
- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

478 Xammal və ya xam material hazır məhsulun formalaşmasındakı roluna görə hansı qruplara bölünür?

- bitməmiş məhsul və yarımfabrikatlar.
- əsas materiallar və bitməmiş məhsul;
- əsas materiallar və yarımfabrikatlar
- əsas və köməkçi materiallar;
- əsas materiallar və zadellər;

479 “A” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, əuruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analogi yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

480 “B” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;

- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

481 “S1” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

482 “S2” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;

483 Faydalı qazıntıdan geoloji ehtiyat müəyyən vaxt müddətində texniki-iqtisadi imkanın və praktiki cəhətdən istifadə mümkünlüyünün dərəcələrinə görə hansı ehtiyat növlərinə bölünür?

- Xüsusi və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- Xüsusi və balans geoloji ehtiyatlar;
- Xüsusi və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- balans və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- Balansdankənar və ümumi geoloji ehtiyatlar;

484 Cari dövr üçün sənayenin və habelə istismarın texniki şəraiti tələblərinə cavab verən və işlənməsi iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun olan yataqların ehtiyatları hansı ehtiyat növünə aiddir?

- texniki-iqtisadi geoloji ehtiyatlara;
- Balansdankənar geoloji ehtiyatlara;
- Xüsusi geoloji ehtiyatlara;
- balans geoloji ehtiyatlarına;
- əmtəlik geoloji ehtiyatlara;

485 Faydalı qazıntının hasil olunmasının iqtisadi məqsədəuyğunluq göstəriciləri aşağıdakıların hansı ilə müəyyən

olunur?

- məssisənin təşkilati-hüquqi forması ilə.
- fondla silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- fondverminin yüksəldilməsi;
- məhsuldar qüvvələrin düzgün yerləşdirilməsi;
- mexanikləşmə səviyyəsi ilə;

486 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- 260 min man
- 160 min man;
- 150 min man
- 180 min man;
- 200 min man

487 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0.6
- 0,3;
- 0.1
- 0.2
- 0,4;

488 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 12.0
- 2.4
- 2.4
- 4.8
- 6.0

489 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmi dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

490 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi

- debitor borclərinin həcmi və tərkibi
- məhsulun maya dəyəri

491 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən;
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan

492 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

493 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsali necə hesablanır?

- istehsal edmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

494 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsali necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığın dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

495 Kəşfəlmə və hazırlıq dərəcələrinə görə ehtiyatların hansı kateqoriyalara bölünürlər?

- A1, A2, S1, S2
- A, B, S, D
- A1, A2, A3, A4
- S1, S2, S3, S4
- A, B, S1, S2

496 Kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- A və B;

- S1;
 A;
 B;
 S2;

497 Kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar hansı qrupa aiddir?

- S2 və B;
 B;
 S1;
 A;
 S2;

498 Kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyiylə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- S2 və B;
 B;
 A;
 S1;
 S2;

499 Həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- S1 və B;
 S1;
 A və S1;
 S2;
 B;

500 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- zənginləşdirilmiş hər ton xammala əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği;
 faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi tərkibi, keyfiyyəti;
 tikintinin müddəti
 materialtutumluluğunun səviyyəsi
 faydalı qazıntının çıxarılma şəraiti açıq və ya şaxta üsulu;

501 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- əmək məhsuldarlığı;
 əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti;
 faydalı qazıntıdan ehtiyatın həcmi;
 sahibkarlıq mühiti;
 zənginləşdirilmiş xammalın hər tonunun maya dəyəri;

502 Kənd təsərrüfatı xammalının hansı növləri var?

- mineral, süni və ikinci
- birinci və ikinci
- süni və təbii
- bitki və heyvan mənşəli
- mineral, süni və əsas

503 İstehsal ehtiyatlarının növləri hansılardır?

- istehsal, satış, xidmət, cari
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta

504 Sənaye müəssisənin dövriyyə vəsaitləri nədir?

- müəssisənin dövriyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz dövrününü təmin etmək məqsədilə dövriyyə və tədavül fondlarının yararlanmasına avans edilmiş pul vəsaitinin məcmusudur.
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

505 Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 10;
- 20;
- 25;
- 5.0
- 15;

506 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda daha çox xüsusi çəkiyə malikdir?

- hesablarda olan vəsaitlər
- gələcək dövrün xərcləri
- bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- istehsal ehtiyatları
- anbarda olan hazır məhsul

507 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda ən aşağı xüsusi çəkiyə malikdir?

- hesablarda olan vəsaitlər
- bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- istehsal ehtiyatları
- gələcək dövrün xərcləri

anbarda olan hazır məhsul

508 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində məmulat istehsalında dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan məbləği 189540 min manat olarsa onda günlük bitməmiş istehsalın məbləği nə qədər olar?

- 520,7 min manat;
 526,5 min manat;
 523,6 min manat;
 522,1 min manat;
 519,3 min manat;

509 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- iqtisadi əlamətlər
 psixografik əlamətlər
 texnoloji əlamətlər
 texniki əlamətlər
 təşkilati əlamətlər

510 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- məhsula ehtiyac əlamətlər
 demografik əlamətlər
 coğrafi əlamətlər
 təşkilati əlamətlər
 psixografik əlamətlər

511 Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda.
 müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləşdirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
 avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
 əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
 avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

512 İki məhsulgöndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- müəssisədaxili ehtiyat
 hazırlıq ehtiyatı
 sığorta ehtiyatı
 cari ehtiyat
 mövsümü ehtiyat

513 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- məhsulun maya dəyərindən.
 istehsal olunan məhsulun həcmindən;
 istehsal tsiklinin uzunluğundan;
 reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
 istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən;

514 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- qrup və iriləşdirilmiş normalar

515 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur;
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur;

516 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur;
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövriyyə vəsaitlərinin orta qalıqına vurulur;

517 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur.
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

518 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi.
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;

519 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əm
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

520 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur.
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;

521 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin "A, B, S" üsulunda "A" qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 25-30 faizi
- 5 - 10 faizi
- 70-80 faizi
- 40-55 faizi
- 15-20 faizi

522 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin "A, B, S" üsulunda "B" qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi
- 23 faizi
- 7 faizi;
- 25 faizi;
- 45 faizi

523 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin "A, B, S" üsulunda "B" qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 75 faizi;
- 65 faizi;
- 80 faizi;
- 20 faizi;
- 35 faizi;

524 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi
- 40-45 faizi
- 25-30 faizi
- 60-65 faizi
- 70-75 faizi

525 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 5 faizi
- 55 faizi
- 30 faizi
- 45-50 faizi
- 75-80 faizi

526 Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi

527 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəfi norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəfi norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəfi norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəfi norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəfi norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;

528 Sənaye müəssisələrində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsinin hasili kimi;
- məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsinin cəmi kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırlama səviyyəsinin hasili kimi;

529 Sənaye müəssisəsində natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi 1000 ədəd, məhsul vahidinin maya dəyəri 432 min manat, məhsul istehsalı müddəti 0,4 gün və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma əmsalı 0,5 olarsa onda dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi nə qədərdir?

- 43200 min manat;
- 34560 min manat;
- 216000 min manat;
- 86400 min manat;
- 540000 min manat;

530 Sənaye müəssisələrində məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi necə hesablanır?

- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hasili kimi
- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin cəmi kimi
- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin fərqi kimi;
- bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hazır məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- hazır məhsulun maya dəyərinin bitməmiş istehsalda maya dəyərinə nisbəti kimi;

531 Sənaye müəssisəsində bitməmiş istehsalda maya dəyəri 210 min manat və hazır məhsulun maya dəyəri 420 min manat olarsa onda məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi nə qədərdir?

- 4;
- 210;
- 2;
- 0,5;
- 630;

532 Fərz edək ki, sənaye müəssisəsində bir il ərzində 5000 hissə hazırlanıb və onların istehsalına 18200 kq polad istehlak edilmiş, bir ədəd hissəyə məsrəf norması 3,9 kq olarsa onda bu müəssisədə polada qənaətin miqdarı nə qədər olar?

- 16917,9 kq;
- 3384,6 kq;
- 14196 kq;
- 1300 kq;
- 9666,7 kq;

533 Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 7.0
- 5.0
- 3.0
- 8.0
- 4.0

534 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması

- təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

535 Əmtəə birjası

- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində dövlət satımalarını həyata keçirən qurumdur.
- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində qiymətli kağızların satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən pərakəndəsətix ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən topdansətix ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində valyuta satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

536 Broker:

- birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir.
- Qiymətli kağızların və ya onların sertifikatlarının saxlanması, yaxud uçotunu və qiymətli kağızlara olan hüquqların keçməsi üzrə xidmətləri həyata keçirən şəxsdir;
- öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satışını həyata keçirən şəxsdir;
- əmtəələrin alqı və satışını üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir;
- birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

537 Diler:

- əmtəələrin alqı və satışını üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir.
- əmtəələrin daşınmasını təşkil edən şəxsdir;
- birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir;
- öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satışını həyata keçirən şəxsdir;
- birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

538 Birja məhsuluna görə birjalarda hansı növləri var?

- qapalı, açıq, qarışıq.
- texniki, texnoloji, iqtisadi;
- istehsal, kommərsiya, fond;
- əmtəə, fond, valyuta;
- universa, beynəlxalq, ixtisaslaşmış;

539 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- xarici mühitin təhlili.
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması;
- istehlakçıların (alıcıların) təhlili;

- daxili mühitin təhlili;
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması;

540 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması;
- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili.
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili;

541 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması.
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazasının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi
- müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması;
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması;
- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi;

542 Sənaye müəssisəsinin marketinq sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında.
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində);
- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında;
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması;
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində;

543 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- kommissiyajerlər;
- dilerlər;
- agentlər;
- konsaltinq təşkilatı.
- distributerlər;

544 Marketinq nədir?

- idarəetmənin metodlarından biridir.
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir;
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir;
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir;
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir;

545 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;

- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;

546 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

547 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

548 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

549 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

550 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsali və materialın məsrəf normalından;
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən;
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normalından.
- işçilərin sayı və vaxt fondundan;

551 Birjada həyata keçirən fəaliyyət növlərinə (əməliyyatlara) aiddir:

- innovasiya fəaliyyəti;

- icarə müqavilələrinin bağlanması;
- istehsal fəaliyyəti;
- opsiya kontraktlarının bağlanması.
- texnoloji prosesin təşkili;

552 Aşağıdakılardan hansı əmtəə birjasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- birja əqdlərinin qeydə alınması və rəsmiləşdirilməsi;
- daimi fəaliyyət göstərən topdansatış əmtəə bazarının təşkili;
- birja iştirakçıları tələb edərlərsə, real əmtəənin keyfiyyət ekspertizasını təşkil etmək;
- birjada satılan əmtəələrin satış şərtlərini əks etdirən bülletenlərin nəşr edilməsi;

553 Opsion kontraktı:

- əmtəələrin saxlanması və daşınmasını tənzimləyən kontraktdır.
- alıcının faktiki olaraq əməni aldığı təsdiqləyən kontraktdır;
- alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən kontraktdır;
- alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- birjanın işçisi ilə onun idarə heyətinin arasında bağlanan kontratdır;

554 Fyuçers kontraktı nədir?

- birjada klink xidmətinin göstərilməsini nəzərdə tutan kontraktdır.
- Birjada bağlanan və alıcının faktiki olaraq əməni aldığı təsdiqləyən kontraktdır;
- birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən standart kontraktdır;
- əmtəələrin saxlanması və daşınmasını tənzimləyən kontraktdır;

555 Əmtəə birjasının üzvü ola bilər:

- ictimai birliklər, dini və xeyriyyə təşkilatları və fondları.
- ali və yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanları;
- əmtəə birjasının qulluqçuları;
- birjada satılan əmtəənin ticarəti ilə məşğul olan müəssisələr;
- banklar, kredit və sığorta təşkilatları;

556 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması.
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi;
- satış bazarının müəyyən edilməsi;
- dövrü vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi;
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi;

557 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək;

- məhsul göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq;
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərdə, tam və vaxtında təmin etmək;
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;

558 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi;
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması;
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirilmiş hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi;

559 Sənaye müəssisəsində materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- məmulat üzrə hesablama metodu;
- oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metod);
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu;
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu;
- material tutumluğa görə hesablama metodu;

560 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) dağınıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

561 Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul göndərənə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə.
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;
- müəssisənin xammal və materiala təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə;
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;

562 Sənaye müəssisəsində istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı);
- plan ili üçün görülməli işin həcmi;
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması;
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi);
- avadanlıqdan istifadə əmsalı;

563 Aşağıdakılardan hansı birja əqdlərinin növünə aid deyil?

- opsiya əqdləri;
- forvard əqdləri;
- real əmtənin alqı-satqısına dair əqdlər;
- fransız əqdləri;
- fyuçers əqdləri;

564 Əmtə birjasında ticarət qaydaları hansı orqan tərəfindən təsdiq edilir?

- birjanın arbitraj komissiyası.
- birjanın idarə heyəti;
- birjanın prezidenti;
- birjanın ümumi yığıncağı;
- birjanın kotirovka komissiyası;

565 Əmtə birjasının idarəetmə orqalarına nə daxil deyil?

- arbitraj komissiyası.
- idarə heyəti;
- birja komitəsi (şurası);
- tarif şurası;
- kotirovka komissiyası;

566 Əmtə birjasında birja komitəsinin (şurasının) səlahiyyətlərinə nə daxil deyil?

- brokerlər üçün ixtisas imtahanlarını həyata keçirməyi, onların birjada qeydiyyatını təşkil etmək.
- idarə heyətinin hesabatlarına baxmaq;
- nizamnamə kapitalına əlavə payların qoyulması qaydası və müddətini müəyyən etmək;
- müqavilə bağlamaq, birjanın əmlakına və vəsaitlərinə sərənjam vermək;
- birja ticarətinin gününü və saatını müəyyən etmək;

567 Birja ticarət qaydalarında nə öz əksini tapmır?

- birja əqdlərinin qeydə alınması və uçotu qaydası;
- birja ticarəti qaydalarını pozmağa görə sanksiyalar;
- birja sövdələşmələrinin aparılması qaydası;
- birjanın zəruri struktur bölmələrinin yaradılması qaydası.
- birja əqdlərinin növləri;

568 Əmtə birjasında kotirovka komissiyasının əsas vəzifəsi:

- birjada əqdləri sənədləşdirməkdən, tərəflərin müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət etməkdən ibarətdir.
- birja zalında birja ticarətinin həyata keçirilməsini təmin etməkdir;
- birja ticarətinə daxil olan əmtələrin ekspertizasını həyata keçirməkdən ibarətdir;
- birjada əqdlərin bağlanması zamanı qiymətlərin müxtəlif növlərinin uçotunun təşkil etməkdən ibarətdir;
- birjada əqdlərin bağlanması üçün zəruri materiallarla təmin etməkdən ibarətdir;

569 Əmtə birjasında idarə heyətinin səlahiyyətinə aid deyil:

- birjanın kommersiya məlumatlarının dərij olunması və reklam fəaliyyətinin təşkili.
- birja üzvlüyünə qəbul olunma, birja üzvlüyündən azad olunma məsələlərinin nəzərdən keçirilməsi və həll olunması;
- uçotun təşkili və aparılması, müəyyən edilmiş statistik hesabatların hazırlanması, birjanın təsərrüfat-maliyyə fəaliyyətinin təmin olunması;
- birja əmlakının əldə edilməsi və satılması və birja komitəsinin sərənjamı ilə onun adından digər hüquqi əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- muzzla işləyən və birja üzvü olmayan işçilərin və qulluqçuların işə qəbulunun və işdən azad olunmasının həyata keçirilməsi;

570 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;

571 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil?

- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- əmək şəraiti;
- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

572 Əmək məhsuldarlığı nədir?

- istehsal heyyyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir
- bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir
- müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- istehsal heyyyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir

573 Əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;

574 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- materialtutumuna görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- təqvim vaxtına görə
- faktiki iş vaxtına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

575 Əmək məhsuldarlığının folrmaları.

- [şəxsi və ictimai
- fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai
- müəssisə, sahə və sənaye
- fərdi və ictimai
- fərdi və kollektiv

576 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Müəssisə ilə bağlı” amillərə aid deyil?

- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- müəssisənin gəlirliyi;
- mülkiyyət mənsubiyyəti;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;

577 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Əmək bazarında mövcud olan konyunktura” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ölkədə işsizliyin səviyyəsi;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;

578 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- mülkiyyət mənsubiyyəti;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;

579 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil?

- İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
- Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
- İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
- Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;

580 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan dolaylı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

581 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mütərəqqi işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

582 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.

583 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan akkord işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;

584 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

585 Sənaye müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

586 Sənaye müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi

587 Sənaye müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

588 Sənaye müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

589 Sənaye müəssisəsində I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 560 manat, II dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 590 manat, I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 640 manat olarsa onda II və III dərəcəli fəhlələrin tarif əmsalı neçə olaca?

- 1,1 və 1,2;
- 0,8 və 0,78;
- 0,9 və 0,88;
- 1,05 və 1,14.
- 1,05 və 1;

590 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində 350 min manatlıq məhsul istehsal olunub, ilin əvvəlində işçilərin sayı 80 nəfər, ilin sonunda 60 nəfər olarsa onda müəssisədə əmək məhsuldarlığı nə qədər olar?

- 4600man/nəfər;
- 5100man/nəfər;
- 5200man/nəfər;
- 5000man/nəfər;
- 4800man/nəfər;

591 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;

592 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

593 Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

594 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

595 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

596 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məəcəlləsi;
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəraitinə qoyulan tələblər;

597 Əməyin ödənişinin işəmuзд formasına aid deyil:

- mükafatlı işəmuзд.
- dolaylı işəmuзд;
- birbaşa işəmuзд;
- intensiv işəmuзд;

- mütərəqqi işəmuzd;

598 Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- akord sistemi;
 dolayı vaxtamuzd;
 birbaşa vaxtamuzd;
 mükafatlı vaxtamuzd.
 mütərəqqi vaxtamuzd;

599 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəmuzd
 dolayı işəmuzd
 birbaşa işəmuzd
 sadələşdirilmiş işəmuzd
 mütərəqqi işəmuzd

600 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil?

- işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
 sosial nikbinlik və gələcəyə inam;
 ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
 istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
 kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;

601 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
 istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
 istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
 əmək intizamının səviyyəsi;
 yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

602 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
 əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi;
 əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
 ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
 istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

603 Əməyin ödənilməsinin işəmuzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi;
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi;
- texnoloji qaydaların pozulması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünlüyü;
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması;

604 Sənaye müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır?

- I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

605 Sənaye müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır

- I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

606 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolaylı işəməz formasından istifadə olunur?

- rəhbərlər.
- mütəxəssislər;
- əsas fəhlələr;
- köməkçi fəhlələr;
- xidmətçilər;

607 Əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- dəyər göstəriciləri.
- şərti-natural göstəricilər;
- natural göstəricilər;
- texnolojilik göstəriciləri;
- əmək göstəriciləri;

608 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu;
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu;
- işin mövsümlü olması.
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması ;

609 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar.

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar. bölünür;
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;

610 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââesinə ənaətin cəmi kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââesinə ənaətə nisbəti kimi;
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââesinə ənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââesinə ənaət çıxılır.
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââesinə ənaətin hasili kimi;

611 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;

612 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;

613 Məhsulun maya dəyəri nədir?

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən istehsal vasitələrindən məsrəfləridir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəfləridir
- istehlak olunmuş istehsal vasitələrinin və canlı əmək məsrəflərinin dəyəridir
- məhsulun elə qiymətidir ki, ona çəkilən xərclər mərkəzi bankda həmin pulun qoyuluşuna görə ödənilən faizlərlə birlikdəki həcminə bərabərdir.

614 Mənfəət nədir?

- müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir
- müəssisənin məcmu gəliridir
- müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqinə bərabərdir
- müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödənildikdən sonra qalan hissədir
- müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir

615 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

616 Sertifikasiya:

- məmulların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

617 Standartlaşdırma:

- məmulların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

618 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

619 Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

620 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartların növlərinə aid deyil?

- milli standartlar.
- regional standartlar;
- beynəlxalq standartlar;
- mühasibat standartları;

- dövlətlərarası standartlar;

621 Maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- ixtisasız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi
- daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- əməktutumunun, fondutumunun, materialtutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalına cəlb olunması
- yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı

622 Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;
- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- maşının qabarıq, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir;

623 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddətində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddətində istismar xərclərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın istismarının asanlıqını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddətində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddətində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

624 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri

625 Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, eksperimental, statistik standartlara
- müəssisədaxili, müəssisələrarası, sahə, milli standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

626 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi» ilə bağlı olan xərslərə aid deyil?

- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərslər;

- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərslər;

627 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərsləri;
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərsləri;
- məhsulun yenidən emalı xərsləri;
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərsləri;

628 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəslərini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəslərini özündə birləşdirir
- məmulatın istismarının asanlıqla ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəslərini özündə birləşdirir
- məmulatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassəsləri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəslərini özündə birləşdirir

629 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada azalması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- təklifin azalması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada artırılması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir

630 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu;
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu;
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması;
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- işin mövsümlü olması.

631 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar.
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar. bölünür;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;

632 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə âənaətin cəmi kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş əüââsinə âənaətə nisbəti kimi;

- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə âənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə âənaət çıxılır.
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə âənaətin hasili kimi;

633 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;

634 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;

635 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- umumzavod xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

636 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi «insan-maşın-mühit» sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər.
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- texnolojilik göstəriciləri
- erqonomik göstəricilər;
- patent-hüquq göstəriciləri;

637 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və «gözoxşamağ» kimi xassələri özündə birləşdirir?

- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti.
- məhsulun təyinatı göstəriciləri;
- etibarlılıq göstəriciləri;
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri;

638 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- etibarlılıq göstəriciləri.

- məmullatın nəql olunma qabiliyyəti;
- məmullatın estetik göstəriciləri;
- ekoloji göstəricilər;
- erqonomik göstəricilər;

639 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi;
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi.
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması;

640 Məhsulun maya dəyəri:

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir.
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövrüyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmusunu əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmusunu əks etdirir;

641 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

642 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

643 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas xammal və materiala xərclər
- texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- satın alınmış dəstləşdirici məmullatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri

644 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

645 Sənaye müəssisələri öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- hazır məsul anbarının həcmi
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- işçilərin rəyini
- məhsulun maya dəyərini
- təhcizçilərin etibarlılığını

646 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- məhsulun maya dəyəri
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

647 Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdansatış qiymətinə aiddir?

- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- müəssisənin topdansatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- məhsulun maya dəyəri;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

648 Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdansatış qiymətinə aid deyil?

- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
- müəssisənin topdansatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- məhsulun maya dəyəri;
- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;

649 Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsətış qiymətinə aiddir?

- ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- müəssisənin topdansatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- məhsulun maya dəyəri;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

650 Maya dəyəri hansı göctərcinin hesablanmasında baza rolu oynaya bilmir?

- xalis mənfəətin
- məhsul vahidi rentabelliğinin;

- mənfəətin;
- əmək məhsuldarlığının;
- qiymətin müəyyən edilməsində;

651 Sənaye müəssisəsində cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- borc vəsaitləri
- kreditor borcları
- bank kreditləri
- ehtiyat kapitalı
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

652 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- kreditor borjları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- bank kreditləri

653 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- yığılmış mənfəət
- əlavə kapital
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ehtiyat kapitalı

654 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

655 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- vergi ödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- dövrü vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

656 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

657 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- nizamnamə kapitalı
- amortizasiya ayırmaları
- mənfəət
- kreditör borcları
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

658 Sənaye müəssisəsinin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin pul vəsaitlərini.
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- müəssisənin əmlakının tərkibini;
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını;

659 Sənaye müəssisəsinin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- müəssisənin öhdəliklərini.
- müəssisənin işçilərinin sayını;
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- müəssisənin əmlakının tərkibini;

660 İstehsal xərcləri nədir?

- maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- məhsulun istehlakçıya çatdırılmasında çəkilən bütün xərclər
- məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.

661 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borclar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

662 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- material xərcləri (geri qaytarınlan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər

- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

663 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək.
- məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək;
- marketinq tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu;
- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq;
- qiymətin əmələgəlməsi

664 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir.
- məhsulun əməktutumunu göstərir;
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir;
- məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir;
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir;

665 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir;
- əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir;
- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir;
- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

666 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir;
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir;
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir;
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir;

667 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi fabriq-zavod maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri;
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı;
- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər;
- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər.
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları;

668 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını.
- ümumzavod xərcləri;

- ümum sex xərcləri;
- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı;
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri;

669 Sənaye müəssisələrində istehsal xərcləri smetası:

- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir;
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir.
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir;
- sex maya dəyrini hesablamaq üçün tərtib edilir;
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir;

670 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması.
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması;
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması;
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması;
- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması;

671 Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərini aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur?

- texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
- növbədaxili boşdayanmaları azaltmaq;
- istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;
- işçilərin sayının azaldılması;
- növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;

672 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- məhsul vahidinin maya dəyərinə aid olunma qaydasına görə;
- istehsal prosesindəki iştirakına görə
- xərclərin həcmiyyətinin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;

673 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- məhsul vahidinin maya dəyərinə aid olunma qaydasına görə;
- xərclərin həcmiyyətinin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

674 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.

- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- xərclərin həcmindən məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

675 Sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

676 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- torpaq vergisi;
- mənfəət vergisi;
- əlavə dəyər vergisi;
- gəlir vergisi.
- əmlak vergisi;

677 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- borc vəsaitləri;
- bank kreditləri;
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- kreditör borcları;

678 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.
- istehsal proqramı;
- ilkin proqnoz məlumatları;
- əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat;
- mənfəət və zərərlər balansı;

679 «Ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
- müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi;
- müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi;
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi;
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi;

680 «Maliyyə resurslarının bölgüsü» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti

aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi.
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi;
- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi;
- cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi;
- dövryyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi;

681 «Müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- bu və ya digər vəsait mənbəyi ilə əlaqədar riskin dərəcəsi;
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formaları;
- tələb olunan maliyyə resurslarının həcmi;
- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətləri;

682 Sənaye müəssisəsinin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir;
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir;
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir;
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir;
- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir;

683 Sənaye müəssisəsinin likvidliyi nədir?

- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir;

684 Sənaye müəssisəsinin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi.
- uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi;
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması;
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövryyə vəsaitlərinin idarə olunması

685 Məcmuu (ümumi) xərclər nədir?

- kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırımların məcmuu
- xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- istehsal və tədavül xərclərinin cəmi

- sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı

686 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;

687 Sənaye iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- mövsümi, müqavilə, topdansatış və pərakəndə satış qiymətləri
- istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri
- auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- müəssisənin topdansatış qiyməti, sənayenin topdansatış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti

688 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- borc vəsaitləri;
- bank kreditləri;
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- kreditor borcları;

689 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

690 Əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

691 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir.

- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisi sərflənən xərclər.
- ümum sex xərcləri
- ümumi zavod xərcləri

- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;

692 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərini aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi.
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi;
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- müəssisədə məhsulun həcmi azaldılması;
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması;

693 Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir?

- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində tədavül xərcləri daxil edilmir;
- fərq yoxdur;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədəri az olur.
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində amortizasiya xərcləri daxil edilmir;

694 Sənaye müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;

695 Sənaye müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır?

- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;

696 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 6775 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 2550 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 3,6 %;
- 3,5 %;
- 3,3 %;
- 3,4 %;
- 3,2 %;

697 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 335 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 8195 min

manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 3365 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 2,8 %;
- 5,3 %;
- 4,4 %;
- 2,7 %;
- 3,0 %;

698 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 13,8 %;
- 15,3 %;
- 14,4 %;
- 13,6 %;
- 13,0 %;

699 Sənaye müəssisəsinin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

700 Sənaye müəssisəsində cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

701 Sənaye müəssisəsində müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

702 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi;
- müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi;
- müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması;
- müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması;
- müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması;

703 Sənaye müəssisəsinin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyəsinə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyəsinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;

704 Sənaye müəssisəsinin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur;
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmiyyəsinin kimi müəyyən olunur;
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur;

705 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması;
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir;
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozumurlar və öz borclarını ödəyirlər;
- vergi ödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər;